YUNANLILARIN İNEGÖL'Ü İLK İŞGALİ

Nihayet Bursa'da ki Yunan İzmir Kolordusu (3. Kolordu) 6 Ocak1921'de saat 07.00 de Dimboz (Erdoğan Köyü) mevkiinde üç koldan harekete geçti. İnegöl-Yenişehir hattında bulunan 24. Tümen, düşmanı oyalama görevini gereyince yapamadığı için İnegöl işgal edildi. İnegöl'de fazla oyalanmaya gerek kalmadığını anlayan Yunanlı'lar Bozöyük-Eskişehir istikametine doğru hızla ilerlerler. Garb cephesi komutanlığı tarafından geri çekilen 11. Tümen 7 Ocak 1921 akşamı İnönü'ye hareket eder. 24. Tümen hattına çekilirken Binbaşı Çolak İbrahim Bey, Emir Subayı İnegöl'lü Hüsnü Güven'in 25 kişilik bir suvari müfrezesi ile her halükarda düşmana zaiyet verdirmek, Kozören-Babasultan hattında Yunan'ı gözlemek, Mudanya limanındaki hareketleri 24. tümene ve Batı cephesi komutanlığına bildirmek için görevlendirir. Bu suvari müfrezesinin karargâhı Merzukiye köyündedir. Kendilerine ilhak eden bir miktar vatanseverle beraber gözetlemeyi sürdürmektedirler. Ayrıca 70 kişilik derviş bey çetesi, 36 kişilik Gürcü çetesi bu müfrezeye yakın destek vermektedir.

O günleri müfreze komutanı üsteğmen Hüsnü Güven gelişen olayları şöyle anlatır.

"Karargâhımız Merzukiye köyünde 25 kişilik suvari müfrezesi, Derviş bey çetesi ve diğer katılanlarla birlikte 140 kişidir. Cephedeki düşmana gerekli erzak Bursa-İnegöl yolu ile İnönü'ye sevk ediliyordu.10 Ocak 1921 günü suvari askerlerimizle Kazancı mevkiinde Çukurköprü denilen yerde pusu kurduk. Düşman konvoyu Kazancı sırtlarındaki çam ağaçları arasında göründü. Yaklaşan düşmana açtığımız yaylım ateşi sonucu her şeyi bırakarak kaçabilenlerden geriye kalan

189 sandık mermi,127 sandık el bombası, 1 top, 170 mavzer, 250'ye yakın süngü ve 19 ölü idi. Ganimet Garp cephesi komutanlığına gönderildi. 11 Ocak 1921 günü Cerrah, Edebey, Kadimi ve Yenice'de yaşayan Ermenilerin oluşturduğu çeteler buraya gelerek ölen Yunan askerlerinin üstlerinde, başlarında ne varsa almışlar. Ayaklarından ters vaziyette ağaçlara asarak, üzerlerine ateş açıp her türlü melaneti yapmışlar. Olay üzerine Çukurköprü mevkiine gelen Yunan birlik komutanına, bu vahşetin Doma Köy sakinlerince yapıldığını anlatmışlar ve Yunan birliğinin Doma Köyü'ne girmelerine sebep olmuşlardır. Bir gün evvel Doma Köyüne girmek isteyen Ermeni çeteleri köyün savunmasıyla geri püskürtülmüştür. Şimdi Ermeniler bu köyden öçlerini almaktaydılar. Köy Yunan askerlerince sarılarak ateşe verilir. Ateş çemberinden kaçmak isteyenler kadın, çocuk demeden yaylım ateşine tutularak şehit edilirler. (Bugün bu köy Şehitler Köyü diye yâd edilmektedir)

Cephe gerisinde böyle olaylar gelişirken Yunan öncü birlikleri üç gün içinde İnönü mevzilerine ulaşırlar. Burada imanlı Türk'ün Milli ordusunun kuvvetli yumruğunu yiyen düşman, 11 Ocak 1921 günü bozulmuş, neye uğradığını anlayamadan korkmuş ve şaşkına uğramış bir şekilde dağınık olarak Bursa istikametinde geriye dönerken, şehrimiz içine dağılmış lakin İnegöl halkı çoluk çocuğu ile kendilerine gerekli dersi vermişlerdir. 12 Ocak 1921 günü kasaba tüm işgalcilerden temizlenir. Takipçi süvari birliklerimiz 15 Ocak 1921 günü düşmanı Dimboz-Kazancı mevziine sıkıştırırlar.[19] Bu işgal 6-12 Ocak 1921 tarihleri arasında bir hafta sürmüştür.

[19] Kenan Kahraman Geçmişten Günümüze İnegöl, 1992, s.3940